

4902

۱۰۰
۹۶
برس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قصه‌های ماندگار

انهی نامه عطار

فرشته جندقیان

سرشناسه: جندقیان، فرشته، اقتباس کننده
عنوان قراردادی: الهی نامه، عطار، برگزیده
عنوان: قصه های ماندگار ۵، الهی نامه عطار
تکرار نام پدید آورنده: بازنویسی فرشته جندقیان
مشخصات نشر: قم، آرد: ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۹۶ ص: مصور
بهاء: ۱۲۰۰۰ ISBN: 978-600-99718-9-3
وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: داستان های فارسی قرن ۱۴_ مجموعه ها
موضوع: عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷-؟ ۶۲۷ ق؟ الهی نامه برگزیده
رده بندی کنگره: ۳۹۷، ۶۵ ق ۸۴/ن ۸۰۱۱ Pir
رده بندی دهخدا: ۸۴۳/۳/۴۲
شماره ثبت: ۴۱۳۷۱۵۶
www.ardpub.com

مجموعه قصه های ماندگار

الهی نامه عطار

بازنویس: فرشته جندقیان

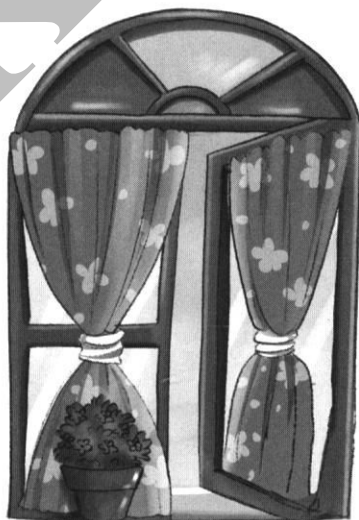
ناشر: آرد

صفحه آرای: زیبا کتاب

تاریخ و نوبت چاپ: آرد مهر ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۱۸-۹-۳

قیمت: ۱۲۰۰۰

مرکز پخش:

۰۹۱۲۷۵۹۹۴۰۴

جهان کتاب:

۰۲۵۳۷۷۳۳۳۲۳

فهرست مطالب

۷	گذری بر الهی نامه و عطار نیشابوری
۱۱	چشم‌هایم
۱۳	عمق دوستی
۱۵	گدای حقیقی
۱۷	راه فر
۱۸	حقیقت تلخ
۲۱	کلاه نمدی
۲۳	مؤذن خوش صدا
۲۴	غرور دنیا
۲۵	اعتماد به خانه
۲۶	حق آشنایی
۲۸	دیوانه‌ی چوب سوار
۳۰	خانه‌ی پیرزن
۳۱	تمام دارایی
۳۳	سه پند پرنده
۳۵	درخت پربار و پیرمرد
۳۶	دیوانه‌ی بغداد
۳۷	نان و حلوا
۳۸	دادخواهی سگ
۴۰	گفتگوی عیسی با دنیا
۴۲	فروتنی
۴۳	انگشتر ملک سلیمان
۴۵	صندوق جادویی
۴۷	سرگشتگی نیکو
۵۵	مهربان‌تر

۵۶	کاروانسرا
۵۸	مأموریت در هندوستان
۵۹	گذشتی بزرگ
۶۰	آرزوی غلام
۶۱	شفاعت عصا
۶۳	عنان اسب
۶۴	مورچه عاشق
۶۶	زنبور عاقل
۶۷	باز و سرغ فانگ
۶۹	خدای تو باری من
۷۲	جوشاندن ملک
۷۴	مرغی به نام هلوخ
۷۶	حلالیت مورچه
۷۷	حاجت از غیر من
۷۸	بهلول قاتل
۸۲	مال یتیم
۸۳	کیمیای درون
۸۵	خریدن گاو در نماز
۸۶	عشق واقعی
۸۷	چند متر کرباس و ده خشت
۸۹	مسلمان زردشتی
۹۱	ادعای پوچ
۹۱	انگشترو پادشاه
۹۲	اسم اعظم
۹۵	سجده برای سگ
۹۶	منابع

گذری بر الهی نامه و عطار نیشابوری

در میان چهره‌های برجسته و تأثیرگذار شعر فارسی، شاعر بزرگی همچون عطار نیشابوری وجود دارد که از نامداران حوزه‌ی شعر عرفانی است. نام او فریدالدین محمد است و خود را در اشعارش عطار و فرید می‌نامد. درباره‌ی سال تولّد عطار اتفاق نظری وجود ندارد، اما به یقین نزدیک‌تر است که شاعر ولادت او در حدود سال ۵۴۰ هجری بوده باشد. دولت‌شاه، تولّد این شاعر را در ساداتیخ، از روستاهای نواحی نیشابور، ذکر می‌کند. از جزئیات زندگی او اطلاع قابل اعتنا‌ی در دسترس نیست و خود او نیز در آثارش چندان به آن اشاره نکرده است. در مورد معاشرتش با مشایخ و زهاد و چگونگی زندگی روزمره‌ی او نیز در کتاب‌هایش نشانی یافت نمی‌شود. اکثر اطلاعات در مورد سفرها و خانواده‌ی عطار روی حدس و گمان و وابسته به حکایات و افسانه‌هاست. قطعاً عطار در طول زندگی خود به سفرهایی پرداخته و به محضر مشایخ هم‌دوره‌ی خود رسیده است و با آنها مصاحبت داشته که خبری از آن هم در دست نیست.

عطار در حداثی بین در آشوب حمله‌ی غز (۵۴۸ ه.ق) و فاجعه‌ی مغول (۵۶۱۸ ه.ق)، زندگی خود را گذراند، فریدالدین در حمله‌ی غزیه سال ۵۴۸ هجری گویا شش یا هفت ساله بوده است. نیشابور در این زمان به سلاطین بزرگ و مهم علمی محسوب می‌شد که به میدان اختلافات و جنگ‌ها تبدیل شده بود. بسیاری از دانشمندان و علما این شهر را برای زندگی انتخاب کرده بودند. در زمانه‌ای که عطار در آن زندگی می‌کرد زمان فاسد حکومت سنی و خوارزمشاه و خلیفه‌ی وقت الناصر دین الله بود. و جاهل و نادانی بر افکار مردم حاکم است. بسیاری از بزرگان به خاطر افکار بسته‌ی مردمان عصر خود جانشان را از دست دادند. سنجر اگرچه پادشاهی قاهر بود و شصت و یک

سال به کامروایی حکومت کرد، اما در اواخر کار خود، با بی‌تدبیری در مقابله با حمله‌ی نیروهای غز، خراسان و نیشابور را به میدان تاخت و تاز و غارت و کشت و کشتار مهیب تبدیل کرد و سرانجام در برابر این مهمان خارجی شکست خورد.

شهر شادیاخ با وجود مقاومت‌های خود سرانجام در (صفر ۶۱۸ ق.ه) به تصرف دشمن درآمد. عطار هم بنا به روایات در همین زمان، بردروازه‌ی شهر به دست مغولان به شهادت رسید که به قول زرّین کوب: «در صحت این قول جای حرف است». مقبره‌ی او هم اکنون در نیشابور قرار دارد.

آثار عطار به سبب غرض از: تذکره‌الاولیا، دیوان اشعار، مثنوی اسرارنامه، مثنوی الهی‌نامه، مثنوی مصیبت‌نامه و مثنوی منطق‌الطیر.

مثنوی الهی‌نامه دومین اثری عطار است. موضوع کتاب در واقع مناظره‌ای بین پدر و پسرهای اوست که در این مثنوی را تشکیل می‌دهد. هریک از این شش فرزند، آرزویی دارد و آن را با پدر در میان می‌گذارد. این کتاب پاسخی به این پرسش است که برای ترک لذات دنیا، فانی چه باید کرد؟

این مثنوی دربردارنده‌ی یک داستان اصلی بوده که عطار حکایت‌های کوتاه و بلند بسیاری را برای توضیح سخن اصلی آورده است. به دیگر سخن، ساختار این مثنوی قصه در قصه است که در یک قصه‌ی اصلی قرار دارد.

عطار سعی دارد با استفاده از این حکایات علاوه بر آموزش مخاطبان خود، با خرافات رایج در بین آنها مبارزه کند. از ویژگی‌های بارز آثار عطار استفاده از حکایت و تمثیل برای آموزش آموزه‌های عرفانی است. قصه‌های کوچک را

بزرگی که به عنوان شاهد مثال به دنبال هم آورده می‌شوند، سعی در القای این گونه معانی به مخاطب دارد. قصه‌ها مأخذ گوناگونی دارند، بعضی از آنها با دارا بودن جنبه‌ی تمثیلی یا تاریخی شایع در خاطر مردم اند و همچنین

قصه‌هایی ناشی از مطالعات شاعر در آثار سنایی، غزالی و دیگران است.

هدف عطار از سرایش این اثر به صراحت هدایت و ارشاد مردم جامعه است؛ بنابراین تا آنجا که امکان دارد به فکر و روحيات آنها نزدیک می‌شود و از بیان و ابزاری استفاده می‌کند که در ضمن سادگی، کشش و جذابیت کافی را برای آنها ایجاد کند. زبان عطار ساده و به دور از آلايشات زبانی است و سبکی خاص دارد و مناسب با مخاطب اوست.

تنوع حکایات اشخاص در این مثنوی زیاد است. این حکایات عموماً کوتاه هستند که جای از انواع مخاطب، کتاب را از ملال‌آور بودن و یکنواختی خارج می‌سازند.

هسته‌ی اصلی این روایات واقعی است، اما در هاله‌ای از افسانه و اسطوره پیچیده شده. هر چند شخصیت‌های حکایات او در دنیای خارج، دارای عظمت بیشتری بوده‌اند، اما پیوند واقعیت و اسطوره در بیان این حکایات زیاد است.

در این مثنوی عرفا و صوفیان زیادی وجود دارند. صوفیان به زیبایی و مهارت بیش از بقیه‌ی افراد پرداخته شده‌اند و از این پادشاهان سلطان محمود غزنوی دارای این ویژگی است.

عطار طنزهای اجتماعی و اعتقادی خود را از دهان مجذوبان و سیرکان و شوریده‌حالات بیان می‌کند و این مهارت در بین تمام آثار صوفیه تنها مختص این شاعر است.

کتابی که پیش روی شماست برگزیده‌ای از بهترین حکایات الهی‌نامه است که دارای نکات اخلاقی و تعلیمی بوده و برای قشر نوجوان در نظر گرفته شده است.

نگارش حکایات اغلب به شیوه‌ی بازآفرینی انجام شده،
برداشت‌های اخلاقی و تعلیمی شفاف است و سعی شده با این روش،
حکایت ارتباط بیشتری با خواننده‌ی خود برقرار کند. به امید گام‌های مفیدتر
در زمینه‌ی آشنایی هرچه بیشتر و مفیدتر نوجوانان با کتاب‌های پندآموز!!
فرشته جندقیان

تابستان ۱۳۹۶

www.Ketab.ir